

המסך מעמוד 4

עתון יהיה רציני. אולם עצמאותו הרעיונית של ליבנה, שמאוחר יותר פוצצה את שערוריית ריית'היבית על ראשו, גרמה להרחקתו מה-הירה אתו נעלמה השאיפה האחרונה של העתון להגינות.

מאז הפך העתונפל גם לעתונות. שקריו היו כה שקופים עד שאיש לא התייחס אליהם ברצינות, פרט לשלושה מקרים בהם נתבע הדור לדין, הפסיד או שילם פיצויים מחוץ לכתלי בית'המשפט.

השבוע, כעבור ארבעה עורכים ** 21401 גליונות שאף אחד מהם לא הוסיף כבוד לאות העברית, עשה הדור את שירותו הראשון של טעם הטוב ולשמה הטוב של מפא"י: הוא שבק חיים לכל חי.

הממשל הצבאי

חטא ועושו

למי דרוש הממשל הצבאי ?

"למפא"י!" ענה השבוע ח"כ מק"י אמיל באותו מעמד.

"לאף אחד!" סבר ח"כ מפ"מ יוסף חמים באותו מעמד.

על כן היו שני הח"כים הערביים, היושבים בים משני עברי הגדר הממשלתית, מאוחדים בדרישתם לביטול הממשל הצבאי. הסביר

אסיר זאד

מכות, מכות, מכות

חכיבי: הממשל רק עוזר למפא"י להשתלט על המיעוט הערבי, מרחיק את סיכויי השלום עם מדינות ערב.

— חמים הביא דוגמאות מעשיות להצדקת דרישתו: מושל צבאי ססירב להרשות לישיבים וילדים ערביים בכפרי המושלש לעזוב את כפרם לשם קבלת טיפול רפואי בחדרה, ואילו קצין אחר החתים, לדבריו, סימנים בברזל מלובן על גופו של חושב ערבי.

הבטחה לפרת. תביעות הח"כים היו מופנות לדוד בן-גוריון, שר הבטחון, שהסכים בשעתו לתנאי שותפיו השמאליים בקריאליזציה לביטול או צימצום היקף הממשל הצבאי בשטחים מסויימים.

הוא נראה מופתע מן הגליונים. "אני מבטיח לפרת זה", הכריז, "כי אם קרו הדברים הללו, יבוא האשם על עושו המגיע לו". בזה נסתיים החיכוך בכנסת. חמים יטל את הצעתו לסדר היום, הצעת מק"י נדחתה ברוב גדול.

מכות בטבריה

פחות מ-200 קילומטר מאלם החיכוכים (ראה לעיל), על אחת מפסגות הכרמל, ארו צעיר ערבי משופם את חפציו, עזב את בית סוהר דמון. הוא נכנס אליו לפני כחודש, על פי צו המושל הצבאי בגליל.

שמו: תופיק אמין זאד, בן 26, יליד צצרת.

מקצועו: פקיד, חבר מועצת עיריית צצרת מטעם מק"י.

אשמתו: נאום חריף נגד מס הגולגולות

שייך רשמית להסתדרות העובדים הכללית. ** ביניהם: אגרונומאן חיים שורר.

20) ל"י לשנה) שהוטל על ערביי אזור

הממשל הצבאי. זיאר לא ידע דבר על החיכוך בכנסת. הוא מיהר למערכות העיתונים בתל-אביב, הוסיף כמה פרטים אישיים לאלה שהשמעו על-ידי חמים.

כמרטוט ורלי. את המכות הראשונות קיבלתי למחרת הכנסתי לחנות המשטרה בטבריה, סיפר הוא. "השוטר יעקב, שמספרו האישי הוא 14227 והשוטר גרשון, מספר 6363, נתנו לי דלי וסמרטוט, ציוד עלי לנקות את המסדרון ואת בתי השימוש."

זיאר סירב, טען כי בהיותו אסיר פוליטי אין הוא מחוייב לנקות יותר מאשר את תאו הוא. הם דחפו אותו לכיוון בית השימוש. נאחזתי בסורגים ולא הרפיתי. הם היכו אותי. השבתי להם. אבל נגד שניים לא יכולתי לעשות מאומה. התעלפתי, כשבגדי קרוי עים וגופי זב דם."

משפט ועוד משפט. זיאר הוסע לימטה המשטרה, הואשם בתקיפת שוטרים. שם נחקר על-ידי הקצין ברגמן. הוא צעק עלי, שאל אותי מדוע קראתי: בוז למדינת ישראל! יחי גמאל עבד אל-נאסר!"

כיצד הגיב האסיר? "צחקתי. הרי המפלגה הקומוניסטית נרדפה על-ידי המצרים בשעת הכיבוש יותר מכל גוף ערבי אחר. הם שלחו את מנהיגנו למחנות מעצר ורק עם נצחון צה"ל שוחררו. כיצד אקרא קריאות הירוד לעבד אל-נאסר?"

זיאר הוחזר לתאו, קיבל, לדבריו, תוספות הגונות למכות הראשונות. כל זה לא היה קורה לולא הממשל הצבאי, המאפשר שליטת הזכויות הראשוניות ביותר מן האזרח. מטבריה הועבר לביית'הסוהר על הכרמל.

עתה מצפה חבר העירייה למשפט שיואשם בהכאת שוטרים. הוא מצפה גם למשפט נוסף: תלונתו נגד השוטרים שהיכו אותו.

ים

האכונה זקוקה לדלק

כריוס 2 היתה ספינה חנית, שעגנה בים סוף ליד אי בודד. הצוות עסק בדיג, רב החובל עישן בשלושה עילאית את מקטרתו, הסביר למפקח-האניה מטעם חברת שוהם, ששכרה את האניה להסלגה אחת; "המכר נות לא טועלות בסדר, אין לנו די דלק!"

המפקח רתח. כל יום נוסף של שהייה עלה לחברת שוהם הון, אולם אי-אפשר היה לסתור את דברי הקברניט. חשבונות הדלק לא היו בסדר, ובידי הבעלים היוניים היתה אמתלה בלתי-מוגבלת לרמות את החברה הישראלית.

הכל אוהבים את רוסו. הוא לא התכוון לפילוסוף הצרפתי הידוע, בעל אותו שם, אלא לפקיד של חברת שוהם, שעסק בתפקיד גשמי יותר. אהרון רוסו היה מומחה לענייני דלק. עוד לפני שעזב את עבודתו בחברת הויקוק החיספאית קנה לעצמו שם בשטח זה. הוא היה ידוע גם כאדם היודע לשמור יחסירעיים.

יחסי-חברות זו הגיעו לשיאים גאלצים. כשהיה צורך לרכך את המים בדודי הקיטור, כדי שלא ייפגעו דפנות הדודים בתמיסת וחומצות, נזכר רוסו בידי חותק מבתי-הדוד, קוק, שעבר שם ככימאי ממדרגה ראשונה, פתח את-הריכך מכוון עצמאי לריכוך מים. הידיד זכה בכל ההזמנות.

במרוצת הימים נדמה למנהלי שוהם כי ידידיו של רוסו מרובים מדי, ושלא תמיד יפיקו כוסות תה את הדלק היחיד ליחסים הידידותיים. כמויות הדלק שסופקו לאניות שוהם נפלו מן הכמויות שהוצהר עליהן, חביות-הדלק הריקות נעלמו או נשכחו. מפך חי המכס, שהיו צריכים לבדוק את כמות הדלק המוצאת, לא בדקו אותה או אישרו כמות כוזבת. כולם אהבו את רוסו.

האיש שקנה מעצמו. משומנת כראוי החלה המכוונה של חברת שוהם מטפלת בענייני המזורים של המומחה רוסו. חיש מהר גילתה פרט מזור: רוסו היה שותף ב-חברה שקנתה את הדלק מחברות-הדלק, מכרה אותו לחברת שוהם. כך הפך פקיד שוהם למתחף עצמאי, שגבה למעשה אחוזים על הכמויות העצומות שהוא עצמו קנה אותם מעצמו למען ספינות הצי הישראלי. ההפסד לחברה ולציבור: אלפים רבים של לירות.

האשמות אלה היו חומר-דלק מספיק למיטורי המומחה לדלק. אך דמה שלא היה מספיק להניע את גלגלי המשפט, וכי רוסו שותפיו ועוזריו לא ייתבעו לדין.

מי מבני נהרג? שאלה ירדנה ליכטנשטיין את הקצין שבא להודיע לה שקרה לה אסון. כי לירדנה היו ארבעה ילדים, מהם שניים קצינים בצה"ל, ושניהם במקום בו אפשר היהרג.

משפחת הפועל ליכטנשטיין ברמת-יזחק, משפחה פשוטה מבני העליה הראשונה, ליד ליוותה השבוע את בנה למנוחות, פגשה ליד הקבר במשפחת רודבסקי, אף היא משפחה פשוטה. שתי המשפחות היו אוסייניות להווי של ארץ בה מתנדבים בני פשוט-העם לכל התפקידים המסוכנים, וביניהם הטייסים מקצועי השמור בארצות אחרות לבני המעמדות המיוחסים — מעמדות שבניהם בארץ מעדיפים, כנראה, עיסוקים פחות נוצעים.

* * *

המלפון צילצ

איש הקרקע באחד מבסיסי חיל-האוויר הגיף את הדגל המשובץ ארום-צהוב ל"אות כי המסלול פנוי. פנה תפנית חדה לעבר פס האספלט, זינק והתרומם בשריקה אל על. הנערה במדים הכחולים נוספה עוד דקה לעבר שנעלם בשמים אפורים עמוסי עננים, מיהרה לחפש מחסה מגשם טרדוני. רק שלא יקרה להם שום דבר כמגו אויר מטונף זה!" הפליט איש הקרקע.

"הלו סרגל, כאן סרגל אחד, הודע עוצמת אותותי. עבור." נשמע הקול במשכיר-הקשר בבסיס.

"הלו סרגל אחד, כאן סרגל, אני שומע

מי מבני נהרג?

אותך חלש מאוד. דבר לתוך המכשיר. דבר לתוך המכשיר. עבור."

שום מענה לא בא. האלחוטאי ניסה להתקשר שוב כעבור כמה דקות. גם הפעם לא קיבל תשובה. "מגו האויר המטונף הזה, מי יודע מה קרה?" עברו כמה דקות נוספות. הטלפון צילצ. מטוס נראה צונח לפני רגעים ספורים.

באלם הפיקוח התנוססה כתובת גיר על לוח שחור: טיסת אמונים מס. א. מדרוך: שמואל ליכטנשטיין. הניח: יוסף רודבסקי.

מישהוא ניגש ללוח. מטלית רטובה מחקה את הכתובת.

* * *

סבתא ככתה

שכונת גרין שברמת-יזחק ישיבה משפחת ליכטנשטיין בביתה — בית בן קומה אחת, מוקף גדר שיחים ירוקה, ששלט "דגים" התנוסס בחזיתו. בכניסה לחנות הדגים הקטנה הודבק פתק: "היום אין דגים."

בליל שבת התכנסו בחדר המרוהט כפשוטו ילדים ושכנים להתפלל את תפילת הערבית. האם, ירדנה, רכנה על שלושת בניה הנותרים כאילו חפצה לגונן עליהם מפני משהו מיס' תורי. מולה ישב מכונס בכורסתו האב, טי פוס מובק של איש-אדמה שבהרות-שמש מכסות את גופו, נעץ מבטו בנקודה אחת ברצפה.

היחידה שבכתה היתה סבתא קרינאל, בת זכרון-יעקב, שלא יכלה לשכוח כיצד הופיע שמוליק נכדה במטוס מעל ביתה, יום אחד בלבד לפני האסון.

האם דיפרדה באלבומים עמוסי תמונות, סידרה מזכרות בארון הוהכותי. "הוא היה כאן לפני שבוע", היא נזכרה וניגבה גביע כסף. שמואל קיצלו כפרס בעד מקום ראשון בקליעה למטרה ממטוס קרב.

עמדתי ליד הראי והתלבשתי, מילמלה האם. "אמא, כמה את נחמדה, אמר לי נתתי לו סיגימה חודשה עם פסים ירוקים. הוא עמד כאן בכתה, גבוה ובלונדיני, וחיך אלי בעיניים

בהכשרה. יוסף רודבסקי, בגיל 15, חבר בהכשרה של הנוער בגבעתי-זייד.

אזהרה! כך הבטיח יוסף לאמו, שהיתה מלאת דאגה וחזרה לגורל בנה.

אמו של יוסף, טובה, למחרת ההלווייה, לא בכתה, חיבקה את נכדה בן 3 חודשים.